

ת"פ 29661/06/15 - מדינת ישראל נגד עסאם חרחש

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 29661-06-15 מדינת ישראל נ' חרחש
בפני כב' השופט שמואל הרבסט
המאשימה
מדינת ישראל
נגד
הנאשמים
עסאם חרחש

גזר דין

כתב האישום והסדר הטיעון

הנאשם הורשע על פי הודאתו אשר ניתנה במסגרת הסדר טיעון בעבירות לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "הפקודה") ולפי חוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן: "החוק").

מכתב האישום המתוקן עולה, כי הנאשם היה בעליו של מבנה בבית חנינה בירושלים. חלק מהמבנה שימש למגורי משפחת הנאשם וחלק אחר, הכולל חנויות ודירות מגורים, השכיר הנאשם לאחרים. חלק מהיחידות הושכרו לשם הפעלת מרפאה, גן ילדים, סוכנות ביטוח ובית מרקחת וחלק מהיחידות הושכרו ליחידים לשם מגורים. בנוסף, השכיר הנאשם את הגג לשם הצבת אנטנה סלולרית.

במהלך השנים 2009-2010 בנה הנאשם בניין בשכונת שיח ג'ראח בירושלים, והחל משנת 2010 השכיר אותו בחלקו לקונסוליה השוויצרית ובחלקו לגוף בשם "קרן פרידריך".

במהלך השנים 2005-2011 קיבל הנאשם תקבולים מהשכרת המבנים המוזכרים לעיל בגובה של מעל 2.2. מיליון ₪. ביחס לחלק מהתקבולים, בשיעור של 766,121 ₪, נוכה מס במקור על ידי השוכרים. ביחס לתקבולים בשיעור של **1,448,918 ₪**, לא נוכה מס במקור כלל והנאשם קיבל את מלוא הסכום לכיסו.

במהלך השכרת הנכסים וקבלת התקבולים, לא דיווח הנאשם לרשות המיסים על תחילת עיסוקו בביצוע הפעילות, לא ניהל ספרים כמתחייב על פי פקודת מס הכנסה, לא דיווח לפקיד השומה על קבלת הכספים, השמיט הכנסות אלו מתוך דו"חות אותם הגיש לרשות המיסים, לא שילם את מס ההכנסה הנובע מפעילות זו, לא הוציא חשבוניות מס ולא שילם מס ערך מוסף הנובע מכך.

הנאשם עשה את האמור עד אשר רשות המיסים גילתה במהלך נובמבר 2012 כי הוא משכיר נכסים בלא לדווח, וזימנה אותו לדיון בנושא. משהבין הנאשם כי רשות המיסים יודעת כי קיבל הכנסות משכירות, הגיש דו"חות מתקנים ביחס להכנסתו עבור השנים 2010-2011 אך גם באלה כלל רק חלק מהכנסותיו, וחלק אחר מהכנסותיו לא כלל גם בדו"חות אלה.

במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, הורשע הנאשם על פי הודאתו ב**חמש** עבירות של מרמה, ערמה או תחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודה, **חמש** עבירות לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק ו**חמש** עבירות של אי ניהול פנקסי חשבונות לפי סעיף 216(5) לפקודה ביחס לשנים 2005-2009. לגבי השנים 2010-2011, הורשע **בשתי** עבירות של מסירת דו"ח וידיעות לא נכונות על פי סעיף 217, וכן **שתי** עבירות של השמטת הכנסות מדו"ח לפי סעיף 220(1) ו**ארבע** עבירות נוספות לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק.

הסדר הטיעון בין הצדדים לא כלל הסכמה לעניין העונש.

תסקיר שירות המבחן

תסקיר שירות המבחן מיום 22.5.18 מלמדנו כי הנאשם בן 68 שנה, נשוי ואב לתשעה ילדים בגילאי 30-47, מתגורר עם משפחתו בבית חנינא ואינו עובד.

אביו של הנאשם נפטר כאשר הנאשם היה בן 27 כתוצאה מהתקף לב ואמו מתגוררת בבית חנינא. לנאשם 5 אחים עימם הוא מתאר קשר טוב ויציב, אחותו הבכורה נפטרה בשנת 68' כתוצאה משאיפת גז בדירתה.

הנאשם סיים 11 שנות לימוד במסגרות החינוך הפורמליות, ועם סיום לימודיו החל לעבוד במוסך השייך לאביו. בהמשך עבר מספר מקומות עבודה, ניהל עסק עצמאי להשכרת מוניות במשך 13 שנה, וכיום אינו עובד ומשתכר בשנים האחרונות מדירות אשר הוא משכיר בבניינים הנמצאים ברשותו.

כשהיה בן 20 נישא לאשתו, עמה הוא מתאר קשר טוב, אך הוא ציין כי אשתו וילדיו אינם יודעים על ההליך הפלילי.

לחובת הנאשם 2 הרשעות קודמות: בשנת 1994 הורשע בעבירות של קבלת דבר במרמה, החזקת מזון שאינו נקי על ידי בעל עסק וזיוף, בגינן נגזר עליו עונש מאסר על תנאי וקנס בסך 20,000 ₪. בשנת 2005 נשפט על עבירות של ביצוע עבודות בלא היתר, קיבל צו הריסה והתחייבות להימנע מעבירה וקנס בסך 450,000 ₪.

הנאשם הודה בעבירות המיוחסות לו, אך צמצם ממעשיו ומחומרם והתקשה לבחון לעומק את הנסיבות שהביאו אותו לבצען. הנאשם אמר כי עשה טעויות ולמד את הלקח, אך אינו רואה צורך בבחינת מעשיו ובגישה מחמירה נגדם.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם נוטה להציג רושם חיובי, אך מתקשה לבחון את התנהלותו וקשייו במשך השנים ובשל כך פיתח דפוסי מרמה העומדים גם ברקע לעבירות דנן ומהווים גורמי סיכון להישנות התנהגות פוגענית.

לעומת זאת, כגורם סיכוי לשיקום, מסר שירות המבחן כי משפחתו של הנאשם נמצאת במרכז חייו של הנאשם והוא עושה רבות למען בני משפחתו.

לבסוף המליץ שירות המבחן על ענישה הרתעתית ומציבת גבולות ברורים, נוכח הרשעותיו הקודמות בתחומים דומים, צמצום מחומרת מעשיו וקשייו לבחון לעומק את הנסיבות לביצוע העבירה.

טיעוני באי כוח הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה טען כי עבירות המס פוגעות בערך השוויון, בביטחון הכלכלי של הציבור ובמשק. שיטת המיסוי מטילה על העוסקים את האחריות לדווח ואילו הנאשם, אשר כל המידע היה בידיו, ניצל את האמון שניתן בו. גובה ההכנסות שהושמטו הוא 1,448,918 ₪, והתגמולים לגביהם נוכה מס במקור הם בסכום 766.121 ₪ במשך חמש שנות מס. בנוסף הנאשם השמיט הכנסה ביחס לשנים 2010-2011, לא ניהל פנקסים בחמש שנות מס והתנהל במרמה ותחבולה מעבר לשבע שנות מס. הנאשם פעל באופן ממושך, תוך שיבוש נתונים חשבוניים, באופן שלא מאפשר לרשויות לאמוד באופן מדויק את ההכנסות עליהם לא נוכה מס. בהתחשב בסכום, טען ב"כ המאשימה למתחם עונש שנע בין 18 ל- 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 50,000 ₪.

ב"כ המאשימה ציין כי אמנם הנאשם הסיר את המחדל, אך ההסדר הוצג רק בסוף דיון ההוכחות. גם גיליון הרשעותיו מלמד כי קיימות לחובתו עבירות מרמה הלרוונטיות לחוסר היושר של הנאשם כלפי הציבור, ולכן ביקש ב"כ המאשימה לגזור על הנאשם 18 חודשי מאסר, מאסר על תנאי וקנס בסך 50,000 ₪.

ב"כ הנאשם טען מנגד, כי הנאשם לא מקל ראש בעבירות שיוחסו לו. כתב האישום המתוקן מרוכך יחסית לכתב האישום המקורי, ולמעשה מדובר בתיק קלאסי של כופר, כפי שמעידות החלטות של וועדות כופר במקרים זהים, אותן ציין הסניגור ברשימה שהגיש לתיק בית המשפט.

ב"כ הנאשם הדגיש כי חקירות הנאשם החלו בדצמבר 2012 בעקבות דו"חות אשר הגיש הנאשם. כבר בראשית 2013 פנה הנאשם למשרדי מס הכנסה ורשות המיסים, הסיר את כל המחדלים בתיק ושילם את כל המס הנובע מההכנסות המושמטות. המאשימה הגישה את כתב האישום רק בשנת 2015, שנתיים וחצי לאחר הסרת כל המחדלים, כאשר הנאשם הרגיש כי הפרשה כבר מאחוריו. מאז הפרשה חלפו שש שנים, הנאשם מדווח על הכנסותיו באופן שוטף ומלא, בהתאם לייעוץ שקיבל מעורך דין ורואה חשבון ולפיכך, חלוף הזמן במקרה זה הוא שיקול מרכזי להקלה בעונשו של הנאשם.

הסניגור הדגיש כי הנאשם בן-69 שנים, ללא עבר פלילי, נעדר הרשעות קודמות. הוא אב לילדים וסב למעל 25 נכדים, לקח אחריות והביע חרטה עמוקה על המעשה. הוא מבקש לפתוח דף חדש, חסך זמן שיפוטי ולא ניהל הוכחות במלואן, כאשר המחלוקת הייתה לעניין היסוד הנפשי. הפסקת המחדלים בשנת 2013 מהווה שיקול וחיזוק להבעת החרטה ולקיחת האחריות, ולכן הסניגור ביקש להסתפק בענישה צופת פני עתיד לצד ענישה נלווית לצורך הרתעת הנאשם. כמו כן, לשיטתו על אף שכתב האישום מייחס עבירות מס הכנסה ומע"מ, יש להתייחס לכך כעבירה אחת.

הנאשם בדברו האחרון, אמר כי הוא מתחרט ומתנצל על הטעות שעשה. הוא הבטיח שהדבר לא יחזור על עצמו, שכן הוא למד את הלקח כפי שבחיינו לא למד והוסיף שהוא אזרח וותיק ומכובד, נכדיו מתקשרים אליו ורואים אותו כל יום, והוא מבקש את כבודו בבית המשפט.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

עבירות המיסים שבהן הורשע הנאשם נועדו להגן על הערכים החברתיים של שוויון בנשיאה בנטל תשלום המיסים. כספי המיסים המשולמים על ידי כלל הציבור נועדו למימון צרכי הציבור השונים, והציבור נושא בתשלומם בידיעה כי הנטל מוטל באופן שווה על הכל. הימנעות מתשלום המיסים, השתמטות והימנעות מדיווח כדן, פוגעים באופן ישיר בקופה

הציבורית וגורעים מהכספים הנאספים בה וכן בשוויון בנשיאה בנטל תשלום המיסים.

בעבירות הקשורות בדיווח על ההכנסות מוגן הערך של השקיפות והצורך של רשויות המדינה לתכנן את תקציביה באופן מושכל, בהתאם לדיווח הנישומים.

התחמקות מתשלום מס כמוה כשליחת יד לקופה הציבורית ומשמעות הדבר היא למעשה גניבת כספי הציבור. הקלות הרבה שבביצוע עבירות אלה, אשר לעתים מבוצעות במחדל, גורמת לכך שהן קלות בעיני מבצעייהן, ומשום כך, בין היתר, נדרשת בעבירות אלה ענישה מוחשית ומרתיעה.

העבירות אשר הנאשם הורשע בהן - חלקן עבירות של הימנעות מתשלום ודיווח, אך בחלקן קיים גם יסוד נפשי של מרמה וערמה, ומכאן שעל הקשת הרחבה של עבירות המיסים, הן מצויות ברף גבוה.

טרם בחינת נסיבות ביצוע העבירות, יצוין כי על אף שמדובר בסעיפי עבירה רבים והעבירות נפרשו על פני תקופה של שנים, כפי שהדברים מתוארים בכתב האישום, מדובר בעבירות שבוצעו על רקע התנהלות הנאשם עם נכסי המקרקעין שלו ויחד הם מהווים אירוע עברייני אחד, שבין העבירות בו קיים קשר הדוק, ולכן אקבע מתחם עונשי אחד אשר יהלום את מכלול העבירות.

בחינת המתואר בכתב האישום מעלה, כי הנאשם ניהל שני מבנים שבחזקתו, והשכיר לגופים שונים, פרטיים וציבוריים, יחידות שונות בהם. הנאשם נהנה מדמי השכירות אשר הפיק מהמבנים במשך שנים ומהם התפרנס והתקיים, אך למרבה הצער, לא עמד בחובותיו לדווח על הכנסותיו ולשלם את המיסים הנגזרים מהן. תוך נקיטת מהלכי מרמה וערמה, גרף הנאשם לכיסו את מלוא הרווחים, מבלי לשלם את חובותיו לחברה, וכפי שמחויבים לעשות כלל האזרחים. בתחילה, הנאשם כלל לא דיווח על קבלת כספי השכירות, לא ניהל ספרי חשבונות ולא שילם את המיסים הנובעים מהכנסותיו. בהמשך נודע לרשויות המס על הכנסותיו הבלתי מדווחות של הנאשם, והוא זומן לפגישה בעניין, וכך נפתח לנאשם פתח לתיקון דרכיו, לדיווח מלא ותשלום מלוא חובותיו, אלא שלמרבה הצער, הנאשם הגיש דוחות מתקנים אשר בהם לא כלל את מלוא הכנסותיו.

התחמקות הנאשם מתשלום מס במקרה זה, לא הייתה בדרך של מחדל בלבד, אלא הנאשם ערך באופן יזום, במודע ומתוך כוונה להונות את רשויות המס ולהתעשר, דו"ח לא נכון, וממנו השמיט חלק מהכנסותיו.

הנאשם ביצע את המעשים במשך תקופה בת 6 שנים, וסביר להניח שאלמלא התברר לרשויות המס כי הנאשם משכיר את נכסיו ומרוויח עבורם ממון רב, מבלי לשלם מסים בגין כך, היה הנאשם ממשיך בדרכו עד כה.

מעבר להתחמקות מתשלום מיסים מהכנסות בגובה של 2.2 מיליון ₪, אשר היא חמורה כשלעצמה, נופך מיוחד של חומרה נגזר במקרה זה מהיסודות הנפשיים של עורמה ומרמה שאפיינו את התנהלותו של הנאשם בפרשה.

בהתחשב בפגיעה בערכים המוגנים לאורך השנים, בנסיבות ביצוע העבירות, ובמדיניות הענישה הנוהגת בפסיקה, נע מתחם הענישה ההולם במקרה זה בין 10 ל- 24 חודשי מאסר, נוסף לקנס ומאסר על תנאי.

העונש המתאים

הנאשם, בן 68 שנה, נשוי, אב לילדים וסב לנכדים.

הנאשם הודה בעבירות המיוחסות לו ובכך הביע חרטה ושיתוף פעולה עם גורמי אכיפת החוק, שיקול אותו שקלתי לזכותו.

הנאשם אינו אדם צעיר, ואין ספק ששליחתו לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח, לראשונה בחייו, תפגע בו, תנתק אותו משגרת יומו וממשפחתו הקרובה וגם לכך נתתי דעתי בעת בחינת העונש המתאים לו.

העבירה האחרונה אשר הנאשם ביצע על פי כתב האישום, בוצעה בשנת 2011, מאז חלפו 7 שנים אשר בהן, ככל הידוע לבית המשפט, לא שב הנאשם לבצע עבירות ובתקופה זו הוא ניהל את משפטו, לאחר שכתב האישום הוגש בשנת 2015.

מנגד, לחובת הנאשם, עומד לו לרועץ עבר פלילי, אשר הגם שאינו כולל עבירות מרובות, הוא מעיד על דפוסי מרמה והונאה שהנאשם נוהג בהם לא אחת. הרשעות הנאשם בעבירות של קבלת דבר במרמה, זיוף ובניה ללא היתר מעידות שהנאשם אינו בוחל בהונאת רשויות החוק וגם העונשים שנגזרו עליו בעבר, עונשים כלכליים ועונש מאסר על תנאי, לא הרתיעו אותו ולא גרמו לו להפנים את הבעייתיות בדפוסי התנהגותו, ובפרשה זו, שבו ועלו דפוסי המרמה הקיימים בו והוא ביצע את העבירות.

נוסף על כך, על אף שהנאשם הודה בעבירות המיוחסות לו, מתסקיר שירות המבחן עולה שהנאשם לא הפנים את הפסול והחומרה שבמעשים, שכן הוא עודנו מצמצם מחומרת המעשים ומתקשה לבחון לעומק את מעשיו. נראה שהנאשם מצר על המעשים ועל השלכותיהם הקשות של ההליכים הפליליים עליו, אך בבסיס הוא מטשטש את חומרת המעשים ומתקשה לבחון לעומק את הדפוסים שהביאו אותו לבצע את העבירות.

שירות המבחן בחן את מכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם, ועל אף שהגישה הטיפולית-שיקומית והשיקולים האישיים של הנאשמים עומדת לנגד עיניו, מצא כי נסיבותיו של הנאשם אינן מתאימות להמלצה בכיוון זה, והמליץ לגזור על הנאשם עונש מרתיע.

בשוקלי את השיקולים לחובתו של הנאשם בשילוב הנסיבות המיוחדות של ביצוע העבירות, במיוחד היקף המרמה ומשך הזמן הארוך אשר בו הנאשם שב וחזר על המעשים, אל מול הנסיבות לקולה, שוכנעתי כי אין מקום במקרה זה לסטות ממתחם הענישה ולהימנע מגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם הענישה, הכולל רכיב מאסר לריצוי בפועל בגדרו של המתחם. לפיכך, להודאת הנאשם, לגילו, לעובדה שמדובר במאסר ראשון אשר יפגע בנאשם ובמשפחתו, ניתן משקל מתאים בגדרו של מתחם העונש ההולם, הכל כאמור לעיל.

סיכומו של דבר, לאחר שנתתי דעתי למכלול השיקולים הנדרשים, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- 1. שלושה עשר (13) חודשי מאסר לריצוי בפועל. הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו ביום 2.12.18 עד השעה 09:00 בבית המעצר "ניצן" ברמלה.**
- 2. שישה (6) חודשי מאסר אשר אותם הנאשם לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים על כל עבירת פשע לפי פקודת מס הכנסה או חוק מס ערך מוסף.**

3. קנס בסך 15,000 ₪ אשר ישולם עד יום 1.1.20.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, ג' תשרי תשע"ט, 12 ספטמבר 2018, בנוכחות הצדדים ובאי כוחם.